

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2024 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy

i (...)

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2024 r. w W.

sprawy H. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania H. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 20 marca 2023 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje H. O. prawo do emerytury pomostowej od dnia 1 lutego 2023 r.

UZASADNIENIE

H. O. w dniu 15 maja 2023r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 20 marca 2023r., znak: (...) odmawiającej przyznania prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że legitymuje się 26 letnim stażem pracy, przy czym 16 lat i 5 miesięcy to okres pracy w warunkach szczególnych (odwołanie z dnia 15 maja 2023r., k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., a uzasadniając swe stanowisko zacytował art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych, zgodnie z którym prawo emerytury pomostowej przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r., jeśli spełnia określone warunki, tj. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat, osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat, ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 powołanej ustawy oraz art. 32 i 33 ustawy emerytalnej oraz po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W dalszej kolejności organ rentowy przywołał art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych wskazując, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12 oraz w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Następnie organ rentowy wskazał, że w dniu 20 marca 2023r. została wydana decyzja odmawiająca ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, ponieważ H. O. po dniu 31 grudnia 2008r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Równocześnie organ rentowy zaznaczył, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 2009r. nie udowodnił w postępowaniu przed organem rentowym piętnastoletniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymienionej w załączniku 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie zaliczono okresów zatrudnienia od 12 lipca 1982r. do 24 października 1983r. oraz od 4 listopada 1985r. do 30 czerwca 1999r. w Hucie (...), powołując się przy tym na art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych i wskazując, że płatnik składek jest zobowiązany do wystawiania zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009r. Ponadto, zgodnie z art. 38 ustawy o emeryturach pomostowych pracodawca ma obowiązek zgłoszenia pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach, za których zobowiązany był opłacać w poprzednim roku kalendarzowym składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. W przypadku wystąpienia pracownika z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy we szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do ZUS w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku. Mając powyższe na względzie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania (odpowiedź na odwołanie z dnia 30 maja 2023r., k. 4 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 27 czerwca 2023r. H. O. podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, równocześnie wnosząc o przeprowadzenie dowodu ze świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 2 września 1999r. z Huty (...), w którym wskazano, że był zatrudniony od 12 lipca 1982r. do 30 czerwca 1999r. i w okresie od 12 lipca 1982r. do 24 października 1983r. oraz od 4 listopada 1985r. do 30 czerwca 1999r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy formowaniu wyrobów szklanych na stanowisku maszynisty maszyn do formowania wyrobów szklanych, wymienioną w dziale XIII poz. 3 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987r. Dodatkowo ubezpieczony przedstawił dokumentację kadrowo-płacową uzyskaną z archiwum państwowego (pismo z dnia 27 czerwca 2023r. z załącznikami, k. 13-33 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

H. O., ur. (...), z zawodu jest ślusarzem mechanikiem. W dniu 12 lipca 1982r. nawiązał stosunek pracy z Hutą (...). W okresie od 25 października 1983r. do 18 października 1985r. odbywał służbę wojskową, a po jej zakończeniu w okresie od 4 listopada 1985r. do 30 czerwca 1999r. kontynuował zatrudnienie u ww. pracodawcy. Przez cały okres zatrudnienia świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu pracy (umowa o pracę z dnia 19 lipca 1982r., k. 37 akt osobowych; karta obiegowa, k. 47 akt osobowych; odpis k. 49 akt osobowych; podanie z 24 października 1985r., k. 55 akt osobowych; umowa o pracę z dnia 4 listopada 1985r., k. 57 akt osobowych). Pracę rozpoczął na stanowisku maszynisty maszyn do formowania wyrobów szklanych i na tym stanowisku pracował do końca okresu zatrudnienia. Stanowisko oraz zakres jego obowiązków nie zmieniały się. Pracę ubezpieczonego nadzorował mistrz zmianowy i kierownik. Ubezpieczony wykonywał powierzone mu zadania w systemie 4 - brygadowym, zmianowym. W miejscu, gdzie pracował, panował mikroklimat. Szkoło było podawane zasilaczem, a temperatura przekraczała 50 stopni, zaś bezpośrednio pod zasilaczem nawet 60 stopni. W miejscu pracy ubezpieczonego znajdowało się wiele maszyn m.in.: obcinarka wyrobów, palniki gazowe, dziobkarka do wyrabiania dzbanków, jednak ubezpieczony przez cały okres swojej pracy pracował przy obsłudze głównie jednej maszyny. Przydzielony był do obsługi automatu jako drugi operator, a potem pracował jako pierwszy operator, jednak zarówno praca pierwszego, jak i drugiego operatora była taka sama.

Ubezpieczony po stawieniu się w miejscu pracy musiał dokonać przeglądu automatu od strony technicznej i jakości wyrobów, a w razie usterek był zobowiązany usunąć awarię. Automat, przy którym wykonywał swoją pracę, pracował w ruchu ciągłym. Ubezpieczony przez cały czas musiał kontrolować jakość produktów wychodzących z automatu, aby nie było odpadów. Przeglądu wyrobów dokonywał przy automacie. Musiał to robić szybko, ponieważ taśma cały czas była w ruchu i dochodziło do odprężania produktów .. (...) ciągu minuty było produkowanych dwadzieścia pięć sztuk szklanek. Poza przeglądaniem wyrobów H. O. zajmował się smarowaniem form oraz usuwał usterki techniczne w

pracy automatu, wówczas gdy automat źle pracował. Ponadto pomagał nowym pracownikom ustawiać palniki gazowe na obcinarce. W miejscu, gdzie pracował, znajdował się podzespół zasilacza i wanny, gdzie było gorące szkło. H. O. w mechanizmie ustawiał długość i kształt kropli potrzebnej do danego wyrobu, co odbywało się z różną częstotliwością, w zależności od jakości szkła. Do zasilacza prowadziła tuba, która mieszała szkło. Ubezpieczony musiał ustawiać prędkości mieszania szkła, żeby uzyskać jednakową grubość ścianki szklanki. Jako pierwszy operator miał za zadanie dopilnować stanu linii produkcyjnej, sprawdzać, jak pracują automaty, taśmociągi. W razie wystąpienia usterki czy wady maszyn, konieczne było przejście do warsztatu i zgłoszenie konieczności naprawy. Zdarzało się jednak, że ubezpieczony sam usuwał niektóre usterki. Przez cały okres pracy pracował w Wydziale W4. Poza służbą wojskową nie miał przerw w zatrudnieniu w Hucie (...) (zeznania ubezpieczonego H. O., k. 45-46 a.s.; świadectwo pracy z 30 czerwca 1999r., k. 1 akt osobowych).

W dniu 2 września 1999r. pracodawca wystawił H. O. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym stwierdził, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę przy formowaniu wyrobów szklanych na stanowisku maszynisty maszyn do formowania wyrobów szklanych, wymienioną w wykazie A dziale XIII poz. 3 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987r. w sprawie wykazu prac wykonywanych w szczególnych warunkach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 2 września 1999r., k. 3 akt osobowych i k. 15 a.s.).

H. O. w dniu 16 lutego 2023r. wniósł o przyznanie emerytury pomostowej, załączając do wniosku informację o okresach składkowych i nieskładkowych, a także świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 2 września 1999r. (wniosek z dnia 16 lutego 2023r., k. 1-6 akt ZUS).

Decyzją z dnia 20 marca 2023r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej wskazując, że po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 w związku z art. 49, ponieważ na dzień 1 stycznia 2009r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy (tj. pracy wymienionej w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych), wynoszącego co najmniej 15 lat. Następnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach zgodnie z art. 4 w związku z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych nie zostały zaliczone okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 12 lipca 1982r. do 24 października 1983r. oraz od 4 listopada 1985r. do 30 czerwca 1999r., ponieważ zakład pracy nie potwierdził, że ubezpieczony wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku - uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania - Zakład przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w wysokości 1 roku, 1 miesiąca i 9 dni, a także okresy składkowe wynoszące 24 lata, 11 miesięcy i 6 dni, a więc staż sumaryczny wynoszący 26 lat i 15 dni. Ponadto jako staż pracy w warunkach szczególnych w myśl art. 4 organ rentowy przyjął 16 lat, 5 miesięcy i 3 dni oraz wskazał na brak okresów pracy w warunkach szczególnych w myśl art. 49 (decyzja z dnia 20 marca 2023r., k. 9 akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, obejmującego przede wszystkim dokumenty zgromadzone w aktach rentowych i aktach osobowych, których wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony postępowania, w związku z czym Sąd dał im wiarę w całości. Sąd oparł się również na zeznaniach H. O., które ocenił jako wiarygodne w zakresie, w jakim ubezpieczony opisał swoje obowiązki, ponieważ w większości jego twierdzenia były spójne i korespondowały z tym, co wynika z dokumentów takich jak umowy o pracę i świadectwo pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie H. O. podlegało uwzględnieniu.

Ustawa z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz.U. z 2023r. poz. 164, dalej jako u.e.p.) określa w art. 4 i art. 49 warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej. W myśl pierwszego ze wskazanych przepisów w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

Zgodnie zaś z art. 49 u.e.p. prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przesłanki wymienione we wskazanych przepisach, bez względu na to, na podstawie którego z nich rozważana jest możliwość przyznania prawa do emerytury pomostowej, muszą być spełnione łącznie. Oznacza to, że niespełnienie choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych, na co zwrócił uwagę m.in. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z 26 kwietnia 2012r. (sygn. akt III AUa 252/12) oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 18 lipca 2013r. (sygn. akt III AUa 1664/12).

Art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych w miejsce warunku z art. 4 pkt 6, wprowadza wymaganie, aby wnioskodawca spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 marca 2012r., II UK 164/11, OSNP 2013 nr 5-6, poz. 62 i z dnia 4 września 2012r., I UK 164/12, LEX nr 1284720). Prace w szczególnych warunkach określone w art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Z kolei prace o szczególnym charakterze w myśl art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia

sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

W rozpatrywanej sprawie bezsporne było, że H. O. po 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, zatem nie mógł uzyskać prawa do emerytury pomostowej w oparciu o art. 4 u.e.p. W jego przypadku możliwe było jednak uzyskanie prawa do tego świadczenia na podstawie art. 49 u.e.p. Ubezpieczony wymogi z tego przepisu wynikające spełnił, gdyż urodził się po 31 grudnia 1948r., osiągnął wiek 60 lat, a ponadto posiada okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 26 lat i 16 dni. Przedmiotem sporu w toczącym się postępowaniu było to tylko, czy H. O. spełnił wymóg z art. 49 pkt 3 u.e.p., a więc, czy w dniu wejścia w życie ustawy miał wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Okres ten powinien wynosić 15 lat, tymczasem ZUS ostatecznie, wydając zaskarżoną decyzję nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów pracy w szczególnych warunkach od 12 lipca 1982r. do 24 października 1983r. oraz od 4 listopada 1985r. do 30 czerwca 1999r., podczas gdy wedle ubezpiezonego i jego byłego pracodawcy Huty (...) ubezpieczony w tych okresach wykonywał prace w warunkach szczególnych.

W związku z odwołaniem złożonym przez H. O. Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe w celu ustalenia, jakie prace wykonywał ubezpieczony w okresach, których organ rentowy nie uwzględnił. Zostały pozyskane z archiwum akta osobowe ubezpiezonego oraz został przeprowadzony dowód z jego przesłuchania. Na podstawie wskazanych dowodów Sąd ustalił, czym zajmował się H. O. jako maszynista maszyn do wyrobu produktów szklanych. Ponadto postanowieniem z 7 grudnia 2023r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu BHP na okoliczność, czy prace realizowane przez H. O. w Hucie (...) w okresach od 12 lipca 1982r. do 24 października 1983r. oraz od 4 listopada 1985r. do 30 czerwca 1999r. mogą być kwalifikowane jako prace w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (postanowienie z 7 grudnia 2023r., k. 46 a.s.). Biegły z zakresu BHP M. A. w opinii z dnia 16 stycznia 2024r., poddając analizie stan faktyczny sprawy, wskazał, że zgodnie z art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych, za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Biegły wskazał, że biorąc pod uwagę drugi człon powyższego przepisu, można posilkować się przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) oraz wydanego na jego podstawie zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. z 1987r. Nr 4, poz. 7). Wynika z nich, że w praca w zespołach formujących szkło polegająca na formowaniu wyrobów szklanych zalicza się do tzw. prac w szczególnych warunkach. Biegły podkreślił, że w przywołanym zarządzeniu doprecyzowano powyższe prace wskazując, że dotyczą one pracowników zatrudnionych na następujących stanowiskach:

- 1) maszynista maszyn do formowania wyrobów szklanych,
- 2) formowacz wyrobów szklanych na urządzeniach ręczno-mechanicznych,
- 3) hutnik-formowacz wyrobów szklanych ręcznie,
- 4) transportowy - podręczny przy ręcznym formowaniu szkła,
- 5) formowacz wyrobów szklanych,
- 6) hartownik wyrobów szklanych,
- 7) transportowy,

8) sortowacz-brakarz wyrobów szklanych (w procesie produkcyjnym),

9) sortowacz-pakowacz.

Ponadto biegły podkreślił, że również pracodawca ubezpieczonego potwierdził wykonywanie przez niego pracy w szczególnych warunkach poprzez wystawienie stosownych świadectw pracy, które znajdują się w aktach sprawy, w tym w aktach osobowych. Zgodnie z zasadami kwalifikacji prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze, zawartych w poradniku Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu (...), praca w narażeniu na mikroklimat gorący ma miejsce wtedy, gdy pracownik znajduje się w przestrzeni bezpośredniego oddziaływania otwartego technologicznego źródła promieniowania cieplnego. Podstawową reakcją organizmu na mikroklimat gorący jest rozszerzenie naczyń krwionośnych skóry i zwiększenie skórno-przepływu krwi, co powoduje uruchomienie procesu pocenia, umożliwiającego zwiększenie oddawania ciepła z organizmu do otoczenia. Biegły zaznaczył, że wraz z wiekiem (powyżej 45 roku życia) następuje stopniowe obniżenie tolerancji organizmu na mikroklimat gorący w wyniku m.in. zmniejszenia intensywności pocenia, mniejszej efektywności reakcji naczynioruchowej, osłabionego procesu aklimatyzacji, a także podwyższenia się progu odczuwania pragnienia. U starszego pracownika może zatem szybciej dochodzić do niekorzystnego podwyższenia temperatury ciała, a nawet udaru cieplnego. Biegły wskazał, że potwierdzono to w dokumentach, które przywołał, w których zwrócono uwagę, iż wraz z wiekiem pracownika zwiększa się ryzyko zawodowe związane z hipertermią. W stosunku do osób starszych powinno się więc stosować szczególne środki ostrożności. Ponadto biegły podkreślił, że w wyniku wieloletniego wykonywania ciężkiej i bardzo ciężkiej pracy fizycznej zwiększa się także ryzyko chorób układu ruchu i układu krążenia. Równocześnie biegły zaznaczył, że pod pozycją nr 8 załącznika nr 1 do u.e.p. uwzględniono prace bezpośrednio przy ręcznym zestawianiu surowców lub ręcznym formowaniu wyrobów szklanych w hutnictwie szkła. Podsumowując wskazał, że analizując zebrany materiał dowodowy, można uznać, że H. O., pracując w Hucie (...) w okresach od 12 lipca 1982r. do 24 października 1983r. oraz od 4 listopada 1985r. do 30 czerwca 1999r., jako maszynista maszyn do formowania wyrobów szklanych, wykonywał pracę o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (opinia biegłego z dnia 16 stycznia 2024r., k. 51-56 a.s.).

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 15 lutego 2024r. wskazał, że nie wnosi zastrzeżeń do opinii biegłego sądownego z zakresu BHP (pismo ZUS z dnia 15 lutego 2024r., k. 66 a.s.). Opinia ta została oceniona przez Sąd jako rzetelna, gdyż została wydana w oparciu o zgromadzone dokumenty, jak również przy uwzględnieniu zeznań ubezpieczonego. Ponadto treść tej opinii jest jasna i logiczna, a także wyczerpująco i przekonująco uzasadniona. Biegły w opinii dokładnie opisał wykonywane przez H. O. czynności i odniósł się do odpowiednich przepisów, formułując logiczne i zrozumiałe wnioski.

W ocenie Sądu, prace H. O. realizowane w okresach od 12 lipca 1982r. do 24 października 1983r. oraz od 4 listopada 1985r. do 30 czerwca 1999r. należy zakwalifikować jako prace, o których mowa w punkcie 8 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. W punkcie tym ustawodawca wskazał na prace bezpośrednio przy ręcznym zestawianiu surowców lub ręcznym formowaniu wyrobów szklanych w hutnictwie szkła. H. O. wskazany rodzaj prac realizował, co potwierdził biegły sądowy oraz zeznania ubezpieczonego. Okres takiej pracy w Hucie (...), wliczając okres służby wojskowej ubezpieczonego, wynosi 16 lat, 5 miesięcy i 3 dni, zatem ubezpieczony spełnia wymóg, na jaki ZUS wskazywał jako niespełniony. Również inne warunki do nabycia prawa do emerytury pomostowej, które ustawa wskazuje, zostały spełnione przez ubezpieczonego, wobec tego Sąd ocenił, że nie ma podstaw do tego, by odmawiać przyznania prawa do tego świadczenia.

Jeśli chodzi o problematykę związaną z odbywaniem służby wojskowej i możliwością uwzględnienia takiego okresu do okresu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, to zwraca uwagę wyrok Sądu Najwyższego z 25 października 2022r. ((...) 183/21), w którym SN zajął się ww. problematyką, analizując szeroko dotychczasowe orzecznictwo. W konkluzji stwierdził, orzekając w sprawie o emeryturę pomostową, że czas odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie obowiązywania art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015r. poz. 827 z późn. zm.) zalicza się - przy spełnieniu określonych w tejże ustawie wymagań - jako okres pracy w warunkach szczególnych. W przedmiotowej sprawie H. O.

w dniu 18 października 1985r. zakończył służbę wojskową, zaś od 4 listopada 1985r. został ponownie zatrudniony na tym samym stanowisku, co przed skierowaniem do wojska. Spełnił więc warunki, na jakie wskazuje ww. ustawa. W art. 120 wskazywała ona, że pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych.

W konsekwencji, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał H. O. prawo do ww. świadczenia od dnia 1 lutego 2023r., tj. od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, w którym został złożony wniosek, który ZUS rozpatrzył, wydając decyzję z 20 marca 2023r., od której H. O. wniósł odwołanie.